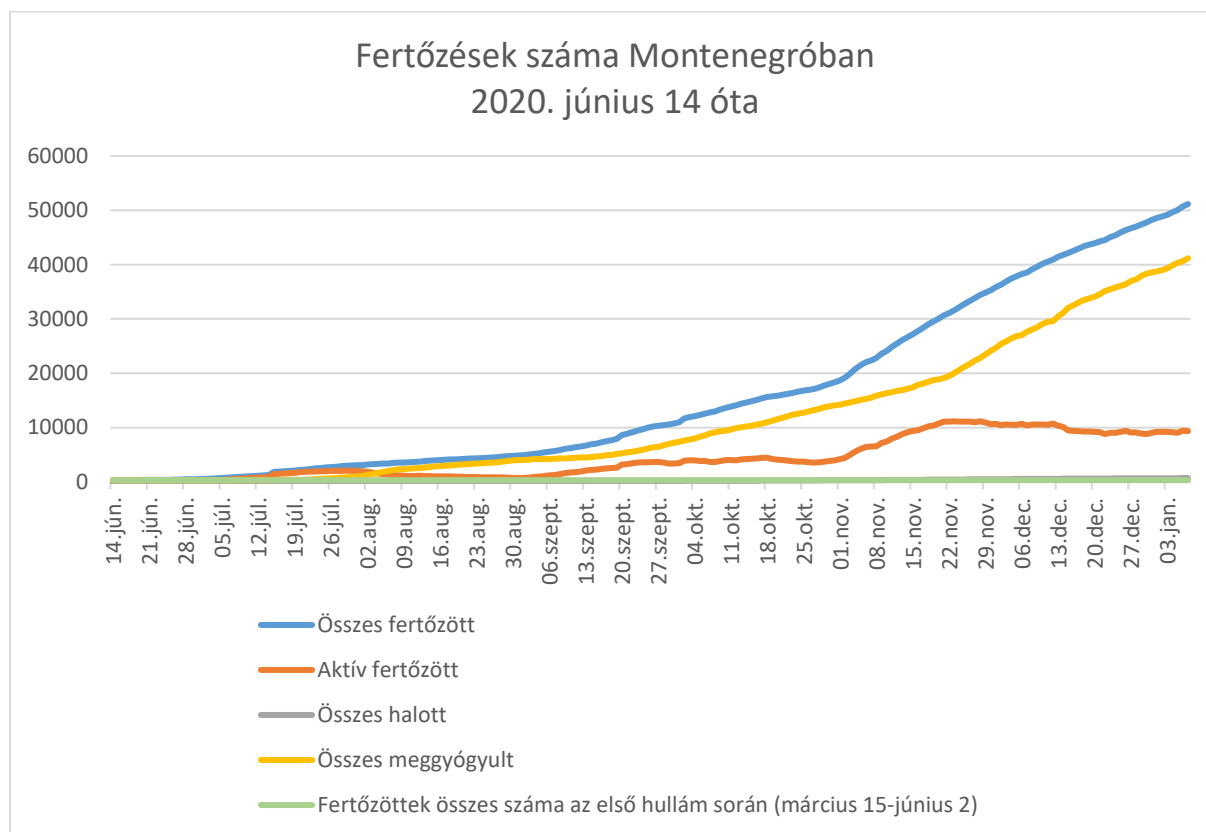

Montenegró

Utolsó frissítés dátuma: 2021.01.08.

Fertőzöttség állapota

Fertőzések száma

	Napi fertőzött	Összes megbetegedések száma	Aktív fertőzöttek száma	Összes halott	Összes gyógyult
2021.01.07.	463	51160	9331	712	41181

Járványhelyzet állapota: tömeges megbetegedés, második hullám

2020. június 14-én ismét megjelent a koronavírus Montenegróban. 2020. július 21-én újra kihírdették az ország egész területére a járványhelyzetet. 2020. november 1-jén rekordot döntött a napi elhunytak száma, november 4-én pedig a 24 órán belül regisztrált fertőzöttek száma. Aktív esetek száma 1481/100.000 fő.

Korlátozások és azok (tervezett) feloldási üteme

Lakossági korlátozások

Július 2-án hatályba lépett a *Lakosság Fertőző Betegségek Elleni Védelméről* szóló törvény, amely bírságokat szab ki a koronavírus terjedése elleni védekezési intézkedések be nem tartásáért:

- 2000 - 20 000 euró jogi személy és 200 - 2000 euró annak képviselője, valamint 350–6000 euró azon vállalkozó esetében, amennyiben:

- Nem biztosítják a távolság betartásának tiszteletben tartását;
 - Nem biztosítják az előírt egyéni védőeszközöket – pl. maszkok;
 - Védőmaszk nélküli személyek engednek be üzletekbe, éttermekbe, turisztikai stb., létesítményekbe, kaszinókba, kézműves üzletekbe, építkezésekbe, tömegközlekedési eszközökbe és az alkalmazottak szállításához használt járműbe, az államigazgatási szervekbe és önkormányzati helyiségekbe stb;
 - Nem fertőtleníti a létesítményt vagy a tömegközlekedési eszközöket vagy a munkavállalók szállítását szolgáló járművet;
 - A jogsértés miatt kiszabott bírságon túl a jogi személyt és a vállalkozót hat hónapig eltilthatják tevékenységének végzésétől.
- 500–2000 euró az állami szervben, közigazgatási szervben, helyi önkormányzatban és helyi önkormányzati vállalatban dolgozó felelős természetes személy esetében, amennyiben:
- Nem biztosítja a megfelelő távolság betartását;
 - Nem biztosítja az előírt egyéni védőeszközöket – pl. maszkok;
 - Nem biztosítja a létesítmény fertőtlenítését;
 - 100–2000 euró pénzbírság minden egyes személy esetében, ha:
 - Nem tartja be a fizikai távolságot;
 - Nem használ maszkot és egyéb előírt védőfelszerelést;
 - Védőmaszk nélkül lép be a boltba, idegenforgalomi egységbe vagy más létesítménybe (kaszinó, üzlet, építkezés, tömegközlekedési eszközök, államigazgatási szerv és helyi önkormányzat helyisége, stb.).

A Klinikai Központ ismételten leállította a járóbeteg ellátást.

December 22-től az alábbiak szerint módosultak a beutazási szabályok:

Montenegrói állampolgárok és tartózkodási engedéllyel rendelkezők: csak 72 óránál nem régebbi negatív PCR, IGM (ELISA) vagy pozitív IgG teszttel léphetnek az ország területére. Ezek hiányában 14 napos karantén kerül előírásra. A karantén 6. napján lehetőség van PCR teszt igénylésére. Ha az adott személy 48 óránál kevesebb ideig tartózkodott az országon kívül, lehetséges a visszatérés teszt és karanténkötelezettség nélkül, azonban egészségügyi felügyelet alá kerül.

Külföldiek (Magyarország is): kizárólag 72 óránál nem régebbi negatív PCR teszt birtokában léphetnek be.

Bosznia irányába a járványügyi helyzet miatt lezárták a Šćepan Polje – Hum (Bosznia-Hercegovina) és a Vuca-Godovo (Szerbia) határátkelőt.

A beutazási korlátozás/tilalom alól kivételt képeznek az alábbi személyek:

- egészségügyi dolgozók és kutatók;
- a nemzetközi áru- és személyfuvarozásban részt vevők;
- diplomaták, a nemzetközi szervezetek alkalmazottai, katonák, humanitárius munkát végző személyek, hivatalos tevékenységük végzése során;
- átutazók személyek;

- nemzetközi védelemre szoruló, vagy humanitárius okokból Montenegróba érkező személyek.

A vasúti forgalom Bar (Montenegró) és Belgrád (Szerbia) között újraindult, ahogy az autóbuszjáratok Podgorica és Belgrád között.

A LOT, a WizzAir felfüggesztette montenegrói járatait. A Luxair luxemburgi nemzeti légitársaság bejelentette, hogy február 12-től október 28-ig Podgoricába (hetente kétszer, hétfő és péntek), míg május 5-től (hetente egyszer, szombat) szeptember 25-ig Tivatba tervez járatokat indítani.

December 22-től az alábbi korlátozó intézkedések lépnek életbe:

Kijárási tilalom 22:00 és 05:00 között, kivétel: munka és gazdasági tevékenység, egészségügyi és humanitárius indokok.

A közigazgatási egységek közötti közlekedés tilalma minden péntek 22:00-től hétfő 05.00-ig. Szabad téren egyszerre legfeljebb 4 fő tartózkodhat

Tilosak a nyilvános összejövetelek, nyilvános rendezvények, sport-, politikai, kulturális, művészeti és magángyűlések, esküvők és egyéb rendezvények.

Tilos a kórházakban, szociális ellátó intézményekben elszállásoltak és az elítéltek látogatása.

Tilos a magánlakásokban a nem egy háztartásban élők fogadása.

Temetéseken csak a legközelebbi hozzátartozók, legfeljebb 10 ember vehet részt

A vallási szertartások az egyházi épületekben, hívők jelenlétében tarthatók meg az alábbi feltételekkel:

- ki kell nevezniük egy embert, aki az épületben felügyeli a szabályok betartását;
- 10 négyzetméteren csak 1 ember tartózkodhat, 2 méteres távolságtartással;
- A be- és kijáratnál kötelező a kézfertőtlenítés.
- A szertartások kötelező rádiós vagy televíziós közvetítése.
- Tilos a kegytárgyak érintése.

Minden vendéglátóipari egység és bolt 07:00 és 20:00 között lehet nyitva, azonban 2020. december 24-, 25-, 30-, és 31-én valamint 2021. január 1-, 2-, 6-, 7-, 8-án tilos a nyitva tartásuk

Minden vendéglátóipari egységnek ki kell neveznie egy embert, aki az egységben felügyeli a szabályok betartását, amelyek a következők:

- Maszk viselése kül- és betéren, kivéve az ételek és italok fogyasztásánál.
- Minden asztalon fertőtlenítőszerrel kell kihelyezni.
- A be- és kijáratnál kötelező a kézfertőtlenítés.
- Az asztalok között kötelező plexit elhelyezni.
- Beltérben: ugyanazon asztalnál négy ember tartózkodhat, közöttük két méter távolságnak kell lennie.
- Kültéren: a teraszokon négy ember tartózkodhat egy asztalnál, közöttük és az asztalok között két méter távolságnak kell lennie.

Bevásárlóközpontok, piacok, kiskereskedelmi egységek, fodrászok nyitvatartási ideje: 07.00-20.00

Fitness- és edzőtermek működtetésének lehetővé tétele az alábbiakkal:

- Kötelező maszkhasználat.
- Tíz négyzetméterenként egy ember tartózkodhat.
- A csoportos edzések továbbra is tilosak.
- nyitvatartási idő 05.00-18.00

2020. december 28 és 2021. január 11. között tilos a konferenciák, szemináriumok rendezése, kivéve: regisztrált események, legfeljebb 25 fővel és 60 perces időkerettel.

Tilos a szállásfoglalás (apartmanok, hotelszobák stb.) foglalása két főnél több számára, kivéve az egy háztartásba tartozók esetében.

Síkőzpontok működésének engedélyezése az alábbi feltételekkel:

- 2 méteres távolságtartás
- Maszk használata kötelező
- Kabinos sífelvonóban csak 1 ember tartózkodhat (6 üléses esetében 2 fő).

Iskolák, oktatás helyzete:

Október 1-i iskolakezdés: Általános iskola 1-6. osztálya, a középiskola 1. osztálya az oktatási intézményekben, a többiek online oktatásban részesülnek.

Óvodák és bölcsődék október 1-től zavartalanul működnek.

Áruforgalmi, kereskedelmi korlátozások

Nincs ilyen jellegű korlátozás.

Logisztika és szállítmányozás állapota

Közúti, vasúti, légi és tengeri szállítmányozás

A szállítmányozás és a logisztika változatlanul működik.

Nagyobb árulogisztikai központok helyzete

A nagyobb árulogisztikai központok változatlanul működnek.

Gazdasági kilátások

Várható GDP csökkenés:

Montenegró bruttó hazai terméke (GDP) 2019-ben 5,2 százalékkal bővült (GDP/fő nominálisan 7898 euró). A GDP értéke folyó áron 2019-ben 4,95 milliárd eurót tett ki (2018 – 4,66 milliárd euró). A Montenegrói Központi Bank (CBCG) előrejelzése szerint a járvány következtében az ország gazdasági teljesítménye az idei évben 17 százalékkal eshet vissza. A Világban (WB) becslése szerint Montenegró gazdasági teljesítménye 2020-ban a 14,9 százalékkal eshet vissza az előző évhez képest. Az idei évben 6,1 százalékos GDP bővüléssel számol a nemzetközi szervezet.

Gazdasági mutatók és folyamatok:

Makrogazdasági elemzők szerint rövidtávon az alacsony gazdasági aktivitás és a járványból fakadó bizonytalanság miatt a fogyasztás és a beruházások csökkenésével, valamint a munkanélküliség (2019–16,2%, 2020.12–20,5%) ugrásszerű emelkedésével lehet számolni, amely az idegenforgalom, a szolgáltatás szektor, a kiskereskedelem mellett hátrányosan érinti a

helyi építőipart és az idegenforgalmi célú tenger melléki ingatlanfejlesztéseket is. Középtávon több montenegrói nagyvállalat likviditási gondokkal küzdhet. Amennyiben a járvány elhúzódik, Montenegró a 2009-es pénzügyi válsághoz hasonló recesszióba kerülhet. A 2020. december 4-én megszavazott új kormányának 3,7 milliárd euró államadóssággal kell szembenéznie, ami az ország gazdasági teljesítményének (*GDP*) mintegy 90 százalékát teszi ki. A költségvetési hiány a 2019-es 2,98 százalékról 2020 november végére elérte a 8,6 százalékot (397,3 M EUR). Az új kormány legnehezebb feladata a közkiadások finanszírozásának biztosítása. A Montenegrói Központi Bank tájékoztatása szerint a költségvetési bevételek a tavalyi évhez viszonyítva cca. 25 százalékkal esnek vissza. Montenegró növekvő államadóssága és az államháztartás fenntarthatóságával kapcsolatos bizonytalanságok miatt további tárgyalások szükségesek az Európai Unió és a Nemzetközi Valutaalap (*IMF*) képviselőivel egy kedvezőbb pénzügyi mentőcsomag jóváhagyásáról. Montenegró hivatalos fizetőeszköze az euró.

Kiemelt ágazatok helyzete

Légiközlekedés

Mladen Bojanić tőkebefektetésekért felelős miniszter december 25-én bejelentette, hogy nincs jogi alapja a Montenegro Airlines (MA) nemzeti légitársaság megmentésének. A társaság utolsó járata (PDG-BLG-PDG) december 26-án landolt a podgoricai reptéren. 2020. december 30-án megjelent a „TO MONTENEGRO” nemzeti légitársaság alapításáról szóló határozat a Hivatalos Közlönyben. A vállalat 100 százalékban a montenegrói kormány tulajdonában van. A társaság alaptőkéje 30 millió euró, amit a bejegyzéstől számított egy éven belül egy összegben vagy több részletben kell a kormánynak kifizetnie. A cég regisztrációjakor 4 millió euró befizetésére kerül sor.

Környezetipar

- Szennyvíztisztítás: több montenegrói településen (pl. Podgorica, Danilovgrad, Cetinje, Bar, Ulcinj) is várható szennyvíztisztító berendezés létesítése. Az utóbbi időszakban épített szennyvíztisztító üzemekben (Budva, Tivat, Herceg Novi, Nikšić) keletkező szennyvíziszap kezelésre pedig még nem született átfogó megoldás.
- Hulladékgazdálkodás: Montenegrónak az EU csatlakozási feltételek teljesítéséhez kapcsolódóan komoly eredményeket kell felmutatnia a hulladékgazdálkodás terén (2020-ig a kommunális hulladék 50%-át, 2030-ig 65%-át újra kell hasznosítani).

Mezőgazdaság

- Húsipar: Montenegróban gyakorlatilag nem létezik ipari méretű sertésstenyésztés, ezért az ország importból fedezi sertéshús szükségleteit (a legfőbb külkereskedelmi partnerországok ezen a téren: Spanyolország, Hollandia és Németország). Az országban viszont számos húsfeldolgozó üzem működik, melyekben túlnyomórészt hagyományos montenegrói húskészítményeket állítanak elő.
- Tejipar: Montenegróban hagyományosan népszerűek a különböző tejtermékek (tej, sajt, joghurt stb.), azonban az ország csak korlátozott gyártókapacitással rendelkezik ezen a téren (az import legnagyobb jelenleg része Szerbiából, Horvátországból és Szlovéniából érkezik az országba).

- Bio és egészséges élelmiszerek: a nemzetközi trendekhez igazodva Montenegróban is egyre népszerűbbek a biotermékek és egészséges élelmiszerek, azonban a hazai termelés még nem készült fel az igények kielégítésére.

Gazdasági válságkezelő intézkedések

Fiskális intézkedések

Duško Marković korábbi montenegrói kormányfő a gazdaságvédelmi akcióterv részeként hosszú egyeztetéseket követően 2020. július 23-án bejelentette a **harmadik mentőcsomagot, amelynek négy évre tervezett összege összesen 1,22 milliárd euró.**

Az **első, 280 millió euró** összegű csomag a likviditás fenntartására és a hátrányos helyzetű társadalmi csoportok támogatására irányult. A **második csomag** részeként a kormány az idei év júniusáig mintegy **40 millió euró**t fordított a munkahelyek megőrzésére és a gazdaság fellendítésének támogatására. A kormány elfogadta a kutatás és innováció ösztönzéséről szóló törvényt, továbbá módosították az energetikai, és a hozzáadottérték-adóról (ÁFA) szóló törvényeket.

A csomagban szereplő rövidtávú gazdaságvédelmi intézkedések a következők:

- 83,35 millió euró összegű támogatás az idegenforgalmi ágazat számára;
- 3 millió euró értékű beruházásösztönző támogatás a mezőgazdaság és a halászat számára;
- az idei évben 10 millió euró összegű támogatás a gazdaság versenyképességének javítása érdekében,
- 16,2 millió euró összegű bértámogatás, beleértve az idegenforgalmat is;
- 1,8 millió euró értékben egyszeri szociális támogatás a lakosság legkiszolgáltatottabb társadalmi rétegei számára, fejenként 200 euró értékben;
- Január 1-től visszamenőleges hatállyal a nyugdíjminimum 13 százalékos emelése;
- Alapvető élelmiszerek és alkoholmentes italok ÁFA-kulcs csökkentése 21-ről 7 százalékra a turisztikai szektorban.

A csomagban szereplő hosszútávú, 2024-ig tervezett gazdaságvédelmi intézkedések a következők:

- Információs technológiák és az IT-ipar fejlesztése (29,8 millió euró);
- Idegenforgalom stratégiai ágazattá történő minősítése (131,7 millió euró);
- Mezőgazdaság és halászat támogatása (89,4 millió euró);
- Az energetikai szektor (783,4 millió euró) és a közlekedés (10,5 millió euró) fejlesztése.

A beruházásösztönzés és a pénzügyi támogatások mellett az intézkedéscsomag a költségvetés konszolidációjáról is tartalmaz néhány tételt:

- A jelenlegi, nem befektetési célú kiadások csökkentése további 10 százalékkal;
- A közigazgatási járműpark csökkentése, a hivatalos járművek használatára jogosult felhasználók számának korlátozása, valamint a járműpark egy részének értékesítése;
- Az állami tulajdonú társaságokban foglalkoztatott munkavállalók fizetésének racionalizálása.

A kormány 2020. augusztus 1-jén elfogadta a fenti gazdaságvédelmi akcióterv kedvezményezettjeinek körét az alábbiak szerint:

- Olyan mikro-, kis- és középvállalkozások, amelyeknek gazdasági tevékenységét a koronavírus terjedésének megakadályozása érdekében a montenegrói Egészségügyi Minisztérium szabályozása jelenleg nem engedélyezi;
- Az idegenforgalom területén működő vállalkozások, amelyeknek a tevékenysége ugyan nem tiltott, azonban a járvány következtében jelentősen csökkent;
- Olyan, mikro-, kis- és középvállalkozások esetében, amelyek a közúti közlekedésben, vendéglátásban, tömegközlekedésben, valamint a rendezvényszervezésben folytatnak tevékenységet;
- Azok a munkáltatók igényelhetnek állami támogatást, akik 7 évnél fiatalabb gyermeket nevelő, ebből kifolyólag fizetett szabadságon lévő munkavállalót foglalkoztatnak.
- Azok a gazdasági társaságok, akiknek a munkavállalói a montenegrói Egészségügyi Minisztérium szabályozása alapján karanténban vannak;
- Azok a gazdasági társaságok, amelyek 2020. július 1. és december 31. között új alkalmazottakat regisztrálnak, és a 2020. februári létszámhoz képest növelik a foglalkoztatottjaik számát.

A **bértámogatási program** szintén 2020. augusztus 1-től indult el. A programra **18 millió euró** került elkülönítésre, amely 25 ezer munkavállaló és 3500 vállalkozás támogatását irányozza elő. A program első két napjában 854 vállalat nyújtott be kérelmet a júliusi bérkompenzációra.

2020. augusztus 2-án a montenegrói Gazdasági Minisztérium nyilvános pályázati felhívást tett közzé a **2020. évi gazdasági versenyképesség javítását célzó programban** (5,08 millió euró) történő részvételre. A jelentkezők támogatási kérelmeiket elektronikusan a <https://eprijava.tax.gov.me/TaxisPortal> honlapon nyújthatják be.

2020. szeptember 17-én a montenegrói Gazdasági Minisztérium **pályázati programot jelentett be a hátrányos helyzetű régiókban** (Danilovgrad, Nikšić, Cetinje, Zabljak, Ulcinj, Pluzine, Pljevlja, Kolasin, Mojkovac, Savnik, Bijelo Polje, Berane, Rozaje, Plav, Gusinje, Andrijevića, Petnjica) foglalkoztatott munkavállalók támogatására. Az angol nyelvű pályázatok benyújtási határideje 2020. december 3. A program keretében összesen 2,75 millió eurót különítenek el IPA forrásból. A támogatás minimális összege 180 ezer euró, a maximum 550 ezer euró.

Az Európai Bizottság **Nyugat-Balkánra vonatkozó gazdaságélénkítési és beruházási csomagja** a rendelkezésre álló 14,2 milliárd eurós IPA forrásokból **9 milliárdot** különít el a Nyugat-Balkán és az EU gazdaságainak közelítésére (versenyképesség növelése, inkluzív növekedés támogatása, fenntartható konnektivitás, zöld és digitális átállás).

Az Európai Újjáépítési és Fejlesztési Bank (EBRD) és az Európai Beruházási Bank (EIB) bejelentette, hogy egyenként **50-50 millió euró összegű készenléti hitelkeretet nyújt a montenegrói Betétvédelmi Alapnak** a polgárok és a vállalkozások potenciális sebezhetőségekkel szembeni védelmének támogatása érdekében.

A Podgoricai Polgármesteri Hivatal 80 ezer euró értékben 56 vendéglátóipari egység támogatásáról, valamint a helyi közüzemi adók fizetésének március 31-ig történő felfüggesztéséről (175.000 euró értékben) határozott.

Monetáris intézkedések

2020. augusztus 17-én és 26-án Montenegró 5 és 6,8 millió euró értékű, 182 nap lejáratú kincstárjegyet értékesített. A kibocsátott papírok átlagos éves hozama 1,09-1,10-százalék (2020. április 30. – 0,85 százalék; 2020. augusztus 17 – 1,09 százalék.). Az állampapírok 2021. február 16-án és 24-én járnak le.

A CBCG október 22-én elfogadta a koronavírus-járvány pénzügyi rendszerre gyakorolt negatív hatásainak mérséklését célzó ideiglenes intézkedésekről szóló határozat módosítását, amely végrehajtja a legkiszolgáltatottabb csoportokat célzó ötödik intézkedéscsomagot (pl. hitelfizetési moratórium, lakossági hitelek tütemezése).

2020. december 10-én a montenegrói kormány a CBCG támogatásával 750 millió euró értékű kötvénykibocsátást hajtott végre.

Exportpiaci lehetőségek magyar cégek számára

Élelmiszeripar

A jelenlegi koronavírus-járvány is rávilágított arra, hogy Montenegró búzalisztból és étolajból nagyarányú importra szorul, a kereslet megnövekedett az említett árucéleségek iránt. A piac jellemzően árérzékeny, azonban a magyar cégeknek fennáll a lehetőségük, hogy beszállítóként tovább erősítsék jelenlétüket. A helyi élelmiszeripari szereplők az online megoldásokkal szemben a személyes kapcsolatfelvételt részesítik előnyben.

Elérhető nemzetközi tenderek

Az aktuális közbeszerzési kiírások megtalálhatóak a montenegrói Pénzügyminisztérium Közbeszerzési Igazgatóságának honlapján: <http://www.ujn.gov.me/en/>

Az ENSZ Fejlesztési Programja (UNDP) által kiírt nemzetközi tenderek az alábbi honlapon érhetőek el: <https://www.me.undp.org/content/montenegro/en/home/procurement.html>

Egyéb

Montenegróban 2020. augusztus 30-án parlamenti választásokat rendeztek, amelyeken összesen 11 politikai párt és koalíció vett részt. Az országot 30 éve irányító, Milo Djukanović elnök által vezetett Szocialisták Demokratikus Pártja (DPS) 35,06%-nyi szavazattal megnyerte ugyan a választásokat, de az ellenzék szerezte meg a leadott szavazatok, és így a parlamenti mandátumok többségét. 2020. december 4-én a montenegrói parlament megszavazta az új kormányt.

Utazási tanácsok: <https://konzuliszolgalat.kormany.hu/europa-utazasi-tanacsok?montenegro>